

opusdei.org

Prelatovo pismo (10. februar 2024) | Pokorščina

To pastirsko pismo prelata Opus Dei govori o pokorščini v luči krščanskega sporočila in poklicnostne stvarnosti Dela.

10. Feb. 2024

Predragi, naj Jezus varuje moje hčere in sinove!

1. Pred nekaj leti sem vam napisal pismo, katerega tema je bila svoboda. Vsak od nas je verjetno poskušal o tem pismu premišljevati v molitvi in

ga prenašati v svoje vsakdanje življenje. Takrat sem vas spomnil, da smo poklicani delati iz ljubezni in ne zgolj iz dolžnosti. Gospodu hočemo slediti prav od blizu in izpolnjevati njegovo voljo, saj nas priganja želja, da bi odgovorili na njegovo ljubezen. Sedaj vam pišem o pokorščini, ki se na prvi pogled lahko zdi kakor svobodi nasprotujoča krepost. Vendar dobro vemo, da je prava pokorščina v resnici posledica svobode in da v nasprotju s tem, kar bi bilo pričakovati z zgolj človeškega vidika, krščanska pokorščina poleg tega vodi k vedno večji svobodi.

Pred nekaj desetletji je nek velik izobraženec, ki je poglobljeno preučeval dela svetega Jožefmarija, izpostavil pomemben prispevek našega ustanovitelja, in sicer dejstvo, da je ta pokazal, kako v krščanskem življenju obstaja določena prednost svobode pred pokorščino.^[1] Pokorni smo, ker *nam je vseč izpolnjevati*

božjo voljo, ker je to najgloblja želja naše duše. Pokorščina brez svobode dejansko ni vredna človeške osebe in torej tudi ne božjega sina ali hčere.

Ljubezen, to dobro vemo, je veliko več kot le bolj ali manj minljivo nagnjenje čutnosti; ljubezen pomeni pripravljenost dati življenje za nekoga (prim. Jn 15,13). Zato je eden od njenih najglobljih izrazov poistovetenje naše volje z voljo ljubljene osebe: »Hočem, kar hočeš; hočem, ker hočeš; hočem, kakor hočeš; hočem, kadar hočeš ...«^[2]

2. Najbrž smo že velikokrat bolj ali manj poglobljeno razmišljali o ljubeznivem božjem načrtu za svet: o stvarjenju in nadnaravnem povzdignjenju iz čiste ljubezni, da bi vsak človek bil deležen sreče Svete Trojice ter bi v polnosti prejel bivanje, ki bi izpolnilo vsa hrepenenja njegovega srca. Toda že na začetku je na svetu postal prisoten

tudi greh: greh naših prastaršev, ki je bil v osnovi neka nepokorščina.

Vendar – ne prenehajmo hvaležno premišljevati tudi o tem – nas Bog ni hotel prepustiti naši usodi. V odločitvi najsvobodnejše ljubezni, ki je ne moremo doumeti, ker presega naše skromno umevanje, je poslal svojega edinorojenega Sina, da bi nam povrnil prijateljstvo z Njim. Ko Jezus umre na križu za vse človeštvo, zate in zame, izroči svoje življenje v dejanju popolne pokorščine Očetovi volji. Svoboda in pokorščina se v zgodovini odrešenja prepletata. Obžalovanja vredne posledice človeške nepokorščine so odrešene s Kristusovo pokorščino. Njegova milost nam daje možnost živeti v svobodi božjih otrok.

3. Na teh straneh vas želim povabiti, da skupaj premišljujemo o nekaterih vidikih kreposti pokorščine, ki ji pripada tako osrednje mesto v

skrivnostih naše vere in je hkrati nadvse prisotna v življenju vsakega človeka. Potreba po uboganju je človeško dejstvo, in sicer na mnogih ravneh, saj obstajajo zakoni in obvezujoči predpisi: od vsebine naravne postave do zakonov družbenega sožitja; od mladoletnikove pokorščine staršem do pokorščine tistih, ki so se prostovoljno na resen način zavezali k nečemu pred drugimi ljudmi ali ustanovami. V analognem smislu štejemo k pokorščini tudi to, da nekdo posluša svojo lastno vest. V še širšem smislu pa lahko kot pokorščino označimo tudi to, da se nekdo ravna po določenih duhovnih nasvetih.

Današnja kultura – kot je lahko opaziti, saj smo dodobra potopljeni vanjo – le redkokdaj obravnava poslušnost kot nekaj pozitivnega. Prej kot to vidi v njej na trenutke neizbežno nujnost, ki se je človek

poskuša čim bolj izogibati, saj se zdi v nasprotju z véliko vrednoto svobode. K temu je treba dodati še dejstvo, da se marsikje pojavlja določena kriza likov avtoritete ter pojmovanje odvisnosti kot nečesa negativnega: kot da gre za neizogibno izjemo od zmožnosti, da človek o nečem presoja in odloča sam. Tako lahko denimo sedanja povečana občutljivost za kakršnokoli zlorabo oblasti, ki je sama po sebi zelo pozitivna in potrebna, včasih neupravičeno postavi pod vprašaj vsakršno obliko avtoritete. V resnici pa gre za to, da obstaja nekakšna prirojena nagnjenost k nepokorščini, dediščina izvirnega greha, tistega trenutka, ko je »skušan od hudiča človek pustil umreti v svojem srcu zaupanje do svojega stvarnika (prim. 1 Mz 3,1-11) in je ob zlorabljanju svoje svobode bil *nepokoren* božji zapovedi«. ^[3]

Da bi razumeli najvišjo vrednost pokorščine in njeno eksistencialno povezavo s svobodo, se moramo postaviti nad tiste nujne ravni pokorščine v človeški družbi ter zreti Jezusa Kristusa. To je drugi vidik njegove središčnosti, ki mora biti cilj našega življenja: da bi Kristus kraljeval v naših srcih in usmerjal vse naše bivanje.

»Naučimo se živeti pokorščino od Jezusa. On je hotel, da evangelistovo pero zapiše tisti čudoviti življenjepis, ki v latinščini obsega le tri besede: *Erat subditus illis* (Lk 2,51). Poglejte, kako potrebna za božjega otroka je pokorščina, če je sam Bog prišel na zemljo, da bi ubogal dve ustvarjeni bitji, ki sta bili nadvse popolni, a še vedno ustvarjeni bitji: sveta Marija – večji od nje je samo Bog – in sveti Jožef! In Jezus jima je bil pokoren.«^[4]

Božji Sin je hotel biti v polni meri človek in kakor vsak dober otrok ubogati Marijo in Jožefa, vedoč, da je

na ta način pokoren Bogu Očetu. In ta pokorščina je zaznamovala njegovo celotno zemeljsko življenje, vse do pokorščine na križu (prim. Flp 2,7-8).

Pokorščina Bogu

4. V absolutnem smislu je samo Bog vreden pokorščine vedno in v vsakem trenutku, saj le On v polnosti pozna pot, ki vsakega od nas vodi do sreče. »Če boš natančno poslušal glas Gospoda, svojega Boga, in vestno izpolnjeval vse njegove zapovedi, ki ti jih danes dajem, te bo Gospod, tvoj Bog, postavil visoko nad vse narode na zemlji« (5 Mz 28,1), reče Mojzes, preden opiše vse blagoslove, ki bi jih ta pokorščina pomenila za ljudstvo.

Na nek način je vse svetopisemsko razodetje nekakšna vzgoja v smeri razumnejše in svobodnejše pokorščine: tiste, ki nas vodi k polnemu uresničenju tega, kar smo, ko se naša volja poistoveti z božjo

voljo v brezpogojnem *da*. Zato Gospod kljub številnim izdajstvom svojih ljudi še naprej po prerokih opominja svoje ljudstvo: »Poslušajte moj glas, tako bom vaš Bog in vi boste moje ljudstvo. Hodite po vsej poti, ki vam jo zapovedujem, da vam bo dobro!« (Jer 7,23). Naši majhni načrti postanejo veliki, ko so včlenjeni v njegove; nikoli nam ne gre tako dobro kot takrat, ko hodimo po božjih poteh.

Kristus sam nam je predstavljen kot poslušni sin. Najprej je pokoren Mariji in Jožefu, sorodnikom in oblastem. Predvsem pa je pokoren Bogu Očetu. Jezus se hrani z izpolnjevanjem Očetove volje: »Moja hrana je, da uresničim voljo tistega, ki me je poslal, in dokončam njegovo delo« (Jn 4,34). Sin celo v najtežjih trenutkih Očetovo voljo vzame za svojo, čeprav se globoko zaveda trpljenja, ki mu ga bo to prineslo: »Oče, če hočeš, daj, da gre ta kelih

mimo mene, toda ne moja volja, ampak tvoja naj se zgodi« (Lk 22,42). Sveti Pavel pravi, da je Jezus »bil kakor človek in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu« (Flp 2,6-8).

Toda odrešenja nam ni prinesla zgolj Kristusova smrt sama po sebi, temveč njegova svobodna in ljubeča pokorščina Očetu, da je postal eden izmed nas in daroval svoje življenje za vsakega izmed nas: »zaradi poslušnosti enega [bodo] mnogi postali pravični« (Rim 5,19). Ta pokorščina ni omejena na nekatere trenutke ali priložnosti, pač pa je to način ravnanja v vsakem trenutku, v poslušnosti »do konca« (Jn 13,1).

5. Državnim in verskim oblastem, ki svetemu Petru prepovejo oznanjevanje Jezusa Kristusa, ta odgovori: »Bogu se je treba pokoravati bolj kot ljudem« (Apd

5,29). Vendar pa, kot razlaga Benedikt XVI., »to predpostavlja, da Boga resnično poznamo in ga hočemo zares ubogati. Bog ni pretveza za našo lastno voljo, temveč je v resnici On tisti, ki nas kliče in vabi, če je potrebno, celo v mučeništvo. Zato pred to besedo, s katero se začinja neka nova zgodovina svobode na svetu, prosimo predvsem, da bi spoznali Boga, da bi ponižno in v resnici spoznali Boga, ter da bi se ob spoznavanju Boga učili resnične pokorščine, ki je temelj človeške svobode.«^[5]

Kdor Boga *pozna*, bo v tem nenehnem iskanju hodil z velikim upanjem in gotovostjo: od Njega ne gre pričakovati drugega kot blagoslove, četudi so včasih nejasni ali nerazumljivi oziroma nam povzročajo trpljenje. V tem smislu se tudi osebna molitev odraža v drži poslušnosti: »Naš Gospod, tukaj smo,« je molil sveti Jožefmarija,

»pripravljene poslušati vse, kar nam želiš povedati. Govori nam; pozorni smo na tvoj glas. Naj tvoje besede padajo na našo dušo in vžgejo našo voljo, da se goreče požene v pokorščino Tebi.«^[6]

Božja volja in človeško posredovanje

6. To, kar Bog hoče za nas, pogosto prihaja do nas na posreden način. Najprej po Cerkvi, Kristusovem skrivnostnem telesu: »Pokorščina je temeljna odločitev, da sprejmemo nekoga, ki je postavljen pred nas kot konkretno znamenje tistega vesoljnega zakramenta odrešenja, ki je Cerkev.«^[7] Poleg tega nam Bog lahko razodeva svojo voljo po ljudeh okoli nas, ki jim je podeljena večja ali manjša avtoriteta, odvisno od primera in konteksta. Zavedanje, da nam Bog lahko govori po drugih osebah in po bolj ali manj običajnih dogodkih, prepričanje, da ga tam

lahko slišimo, ustvarja v nas poslušno držo do njegovih načrtov, skritih tudi v besedah tistih, ki nas spremljajo na naši poti.

Sveti Jožefmarija, ki se je zavedal občutljive narave tega posredovanja – pri katerem poslušamo Boga, vendar po navadnih ljudeh –, je priporočal držo ponižnosti, iskrenosti in notranje tišine: »Včasih nam svojo voljo prišepne tam nekje v dnu naše vesti. Pazljivo moramo poslušati, da razločimo tisti glas in smo mu zvesti. Mnogokrat nam govori po drugih ljudeh in lahko se zgodi, da nas napake teh ljudi, ki jih vidimo, ali dvom, da so ti ljudje prav poučeni in da razumejo vse postavke problema, nagovarja k neposlušnosti. To ima lahko tudi nadnaraven pomen, saj nam Bog ne nalaga slepe pokorščine, ampak razumno, in čutiti moramo odgovornost, da z našim spoznanjem pomagamo drugim. A bodimo odkriti do samega sebe, v

vsakem primeru preglejmo, če nas pri tem nagovarja ljubezen do resnice, ali pa je to naša sebičnost in navezanost na lastno mnenje.«^[8]

7. Po drugi strani pa se je treba zavedati, da tisti, ki zasedajo vodstvene položaje na različnih ravneh, k temu niso poklicani zato, ker bi bili popolni. Na avtoriteto se ne obračamo zaradi njenih dobrih lastnosti: »Škoda, da ti predstojnik ne daje dobrega zgleda! ... – Toda, ali si pokoren zaradi njegovih osebnih lastnosti? ... Ali pa zaradi lastnega udobja prevajaš Pavlovo naročilo *'oboedite praepositis vestris'* – ubogajte svoje predstojnike – z vrinjenim stavkom ..., če ima le predstojnik lastnosti, ki mi ugajajo?«^[9]

To tudi ne pomeni, da se tisti, ki dajejo napotke in nasvete, ne morejo motiti; sami se tega dobro zavedajo in bodo po potrebi prosili

odpuščanja. Možnost napake, lahko na tak ali drugačen način, odvisno od posamezne zadeve in področja, vedno sprejemamo razumno in iskreno, v kontekstu nadnaravne vere in zaupanja. Pa tudi s ponižnostjo, saj je razumno, da vsaj malo dvomimo v lastno presojo ter se zaupljivo pogovorimo z nekom, ki ima avtoriteto, kadar se nam zdi, da je šlo za napako.

Sveti Tomaž pravi, da je pokorščina krepost, ki spodbuja k izpolnjevanju zakonitih ukazov nadrejenega, kolikor ta pokorščina odraža božjo voljo.^[10] Seveda ni nujno, da je vsak zakonit ukaz tudi najboljši možen ukaz; vendar bo poslušnost tedaj pot rodovitnosti, kajti včasih Gospod daje večjo nadnaravno vrednost ponižnosti in edinosti kot pa temu, da ima nekdo bolj ali manj prav. Od tod tudi pomen nadnaravnega pogleda; da ne ostanemo zgolj pri

človeškem vrednotenju prejetih napotkov.

Tisti, ki imajo oblast, morajo v vsakem primeru ravnati skrajno obzirno, da ne bi po nepotrebnem vsiljevali svojih meril in bi preprečili, da bi bili njihovi napotki ali nasveti razumljeni kot nesporen izraz božje volje. Kot sem zapisal v pismu 9. januarja 2018: »Spoštljivo ukazovati dušam v prvi vrsti pomeni obzirno spoštovati intimnost vsake vesti, ne da bi se pastoralno vodenje pomešalo z duhovnim spremljanjem. Drugič, na podlagi tega spoštovanja je moč razlikovati ukaze od tega, kar so le primerne spodbude, nasveti ali predlogi. Na tretjem mestu – vendar ne manj pomembno – pa je vodenje s takšnim zaupanjem v druge, da je vedno, kolikor je le mogoče, prisotno mnenje dotičnih oseb« (št. 13).

Opazujmo predvsem Kristusov zgled: »Jezus je pokoren, uboga Jožefa in

Marijo. Bog je prišel na zemljo, da bi bil pokoren, da bi ubogal ustvarjeno bitje.«^[11] Nadvse pomenljivo je, da po Jezusovem odgovoru staršem v templju – »moram biti v tem, kar je mojega Očeta« – sveti Luka doda: »*erat subditus illis*, bil jima je pokoren« (prim. Lk 2,49-51). Sledenje božji volji, za kar si moramo prizadevati vedno in v vsem, je marsikdaj v zaupljivem sledenju nekaterim ljudem.

Pokorščina in svoboda

8. V človeški zgodovini ni nobenega dejanja, ki bi bilo tako globoko svobodno, kot je bila Gospodova daritev na križu (prim. Jn 10,17-18). »Gospod je na križu doživel vrhunec svoje svobode kot vrhunec ljubezni. Ko so mu na Kalvariji klicali: 'Če si Božji Sin, stopi s križa,' je svojo svobodo kot Sin pokazal prav s tem, da je ostal na tistem morišču, da bi

do konca izpolnil usmiljeno Očetovo voljo.«^[12]

Križ, je zapisal sveti Jožefmarija, »ni muka, niti neprijetnost, niti grenkoba ... Je sveti les, na katerem zmaguje Jezus Kristus ... in na katerem zmagujemo mi, kadar z veseljem in velikodušno sprejemamo to, kar nam On pošilja.«^[13] Križ nam razločno pokaže, kar sem omenil na začetku tega pisma: da si svoboda in pokorščina ne nasprotujeta, saj je dejansko mogoče ubogati iz ljubezni, ljubiti pa je mogoče le v svobodi. Rečeno še natančneje, ne samo, da krščanska pokorščina ni v nasprotju s svobodo, ampak je udejanjanje svobode. »Velik prijatelj svobode sem in prav zato imam tako rad to krščansko krepost,«^[14] je še zapisal naš oče v zvezi s pokorščino.

Tisto, kar je treba storiti, lahko vedno storimo zato, »ker mi je tako všeč«: iz ljubezni. In kadar je to storjeno iz

ljubezni do Boga, tedaj ta razlog »ker mi je tako všeč« postane »najbolj nadnaraven razlog«, kot je govoril sveti Jožefmarija. Od tod sledi, da »nič napačnejšega kakor postavljati svobodo v nasprotje z izročitvijo, saj izročitev nastopi kot posledica svobode«. ^[15]___

9. »Ljubi in delaj, kar hočeš« ^[16]___ – slavna trditev svetega Avguština pomeni, kot je sam zapisal, da kdor dela dobro in ga k temu nagiba ljubezen, tega ne dela samo iz nujnosti ali obveznosti, kajti »svoboda pripada ljubezni« (*libertas est caritatis*). ^[17]___ Na ta način lahko razumemo, da je Kristusova postava »popolna postava svobode« (Jak 1,25), saj je v celoti povzeta, »obsežena«, v ljubezni (prim. Rim 13,8-9).

V vsem lahko ravnamo svobodno, tako kot Kristus, in zaradi ljubezni prevzamemo tisto, kar nam je

naročeno, za nekaj svojega. V tem smislu »je treba pri uboganju poslušati, saj nismo inertna ali pasivna orodja brez odgovornosti in sposobnosti razmišljanja. Potem pa na izviren način, iniciativno in spontano, vso moč razuma in volje posvetimo temu, kar je ukazano, da bi izpolnili vse, kar je ukazano, in samo to, kar je ukazano. Drugačno ravnanje bi bilo anarhično.

Pokorščina v Delu spodbuja razvoj vseh vaših individualnih vrednot in vam omogoča, da brez izgube svoje osebnosti živite, rastete in pridobivate večjo zrelost, pri čemer ste isti človek pri dveh letih in pri dvainosemdesetih.«^[18] Ta iniciativnost seveda ni omejena na trenutke, ko je treba ubogati, saj lahko vedno kaj predlagamo in ustvarjalno prispevamo tam, kjer smo, ne da bi čakali na navodila, vedno v edinosti s tistimi, ki imajo avtoriteto.

Sveti Bazilij Veliki je zapisal, da je značilno za otroke, da ubogajo iz ljubezni: »Ali se odvrnemo od zla iz strahu pred kaznijo in ravnamo kot sužnji, ali iščemo spodbudo v nagradi in smo podobni plačancem, ali pa slednjič ubogamo zaradi same dobrine ljubezni do tistega, ki ukazuje [...], in takrat smo v drži sinov in hčera.«^[19] Ubogati iz ljubezni ni nekakšna oblika voluntarizma, ki bi delovala mimo razuma; ubogati iz ljubezni pomeni vpreči vse duševne zmožnosti, razviti tisto najboljše v našem razumu, ki s preudarjanjem išče dobro, in tisto najboljše v naši volji, ki želi to dobro uresničiti.

Dejansko brez razuma in brez svobode – zlasti brez notranje svobode – ni mogoča pokorščina, ki bi bila v polni meri človeška. Še manj pa pokorščina, kakršna je bila Jezusova. »Ne morem si predstavljati,« je dejal naš oče, »da bi bila mogoča resnično krščanska

pokorščina, če ta ne bi bila prostovoljna in odgovorna. Božji otroci niso kamni ali trupla, so razumna in svobodna bitja, in vsi so povzdignjeni v isti nadnaravni red.«^[20]

10. Lahko pa se vprašamo: je mogoče ubogati, ne da bi razumeli ali celo takrat, ko imamo o neki zadevi drugačno mnenje? Očitno to je mogoče; in tudi tedaj – morda še v večji meri – lahko to storimo iz ljubezni in torej svobodno. Tu bo pogosto poleg ljubezni stopila v igro tudi vera: ubogam, ne da bi stvari razumel ali jih videl enako, kadar sprejemem, da napotek prihaja od razumnih oseb, ki morejo presoditi bolje kot jaz sam; ali kadar sprejemem, da je treba po pretehtanju različnih možnosti sprejeti neko odločitev in da je nekdo pristojen, da to stori. Kadar vidimo milost Svetega Duha v tej presoji in v svoji pripravljenosti, da jo sprejmemo, se

pokorščina uresničuje kot dejanje vere.

Kot pravi sveti Tomaž, sledeč Aristotelu, je volja tista sposobnost, ki pravzaprav usmerja človeško osebo,^[21] četudi potrebuje razum, da ji ta predloži predmete izbire. Iz srca prihaja vse, kar je dobro, in vse, kar je slabo (prim. Lk 6,45): človek se lahko odloči, da noče razumeti ali da ne želi vstopiti v dialog, s pomočjo katerega bi bolje razumel neko vprašanje. Volja – kot potrjuje izkušnja – lahko v tolikšni meri obvladuje razum, da ga celo prisili v zanikanje nečesa, kar je objektivno očitno. Toda svobodna volja ga lahko tudi spodbudi, da se poda na nove poti, ne da bi v nekem določenem trenutku vse razumel.

Če v težavah in trpljenju postanemo zmedeni in ne razumemo, nam bo v pomoč zreti Jezusa, ki je v svoji človeški naravi prav tako hotel iti

skozi to trpljenje: ko moli »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mt 27,46), uresničuje preroške besede psalma 22. Tudi njegov odgovor, ki sredi trpljenja utripa v svobodi, črpa iz psalmov: »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha« (Lk 23,46; prim. Ps 31,6). Jezusova pokorščina zadoščuje za Adamovo nepokorščino (prim. Rim 5,19); vse njegovo življenje in smrt sta pokorščina Bogu Očetu in vzrok našega odrešenja (prim. Flp 2,6-11).

Pokorščina in zaupanje

11. Pokorščina in zaupanje se prav tako medsebojno zahtevata, in sicer do te mere, da kadar sta pristna, človek naravno prehaja od enega k drugemu: kjer vlada zaupanje, je to, da se z nekom posvetujemo in eventualno tudi prevzamemo njegovo mnenje, ponavadi običajen izraz želje, da bi izbrali tisto, kar je najboljše. Nasprotno pa, če je

zaupanje oslabiljeno, obstaja nevarnost, da pokorščina postane zgolj zunanja, formalna in distancirana. Zato je za ohranjanje zdrave pokorščine nujno potrebno vzdušje naklonjenosti in dobrohotnosti. Naj se ljudje počutijo ljubljene, ne pa nadzorovane, naj se jim zares prisluhne, naj vidijo, da je njihovo mnenje cenjeno: vse te drže krepijo svobodo in obenem pokorščino.

Sveti Jožefmarija je govoril, da je zaupanje ključno za izgradnjo prijateljstva med starši in otroki: »Če nimajo svobode, če vidijo, da se jim ne zaupa, bodo [otroci] vedno nagnjeni k zvižčnosti.«^[22] Kadar ni zaupanja, se hitro vzpostavi razdalja in zlahka se izgubi prosojnost, kajti intimnost je občutljivo področje, ki potrebuje varno okolje, da bi se lahko razodela. Če bi poskušali zagotoviti zgolj zunanjo pokorščino brez občestva volje posameznih oseb, bi

bilo to tako, kot če bi gradili hišo na pesku (prim. Mt 7,26).

Pri poslanstvu za ustvarjanje vzdušja zaupanja imajo večjo odgovornost tisti, ki v družini ali v neki skupini zasedajo položaj avtoritete. Dejansko je lahko njihovo prvo dejanje služenja to, da med vsemi dejavno spodbujajo ta prostor zaupanja, istočasno pa si najprej sami prizadevajo za iskanje božje volje zase in za svoje poslanstvo. Tako jo bodo, opirajoč se drug na drugega, iskali in našli še drugi. Tudi ko je vzpostavljena potrebna organiziranost – minimalna, kajti Delo je »dezorganizirana organizacija«^[23] –, morajo vsi imeti možnost, da se zavedajo in čutijo – spet z besedami našega očeta – »svobodni kot ptice«^[24].

Ravno zaradi potrebe po vzdušju zaupanja in družinske topline je sveti Jožefmarija govoril, da je v Delu

najmočnejši ukaz beseda »prosim«. Ni šlo zgolj za terminološko vprašanje, temveč je s tem nakazal naravno razpoloženje, ki naj bi vladalo v domačem okolju med odraslimi, razumnimi in svobodnimi osebami. Še več, ker je Delo *nadnaravna* družina, postaneta vera in ljubezen skupaj z zaupanjem pravi temelj tako izvajanja avtoritete kot pokorščine.

Pokorščina in apostolska rodovitnost

12. Gospod »se je iz tega, kar je pretrpel, naučil poslušnosti, dosegel popolnost in postal vsem, ki so mu poslušni, izvir večnega odrešenja« (Heb 5,8-9). Odrešenje kot sad Kristusove pokorščine vse do smrti na križu lahko osvetli tudi odnos med pokorščino in apostolsko rodovitnostjo našega življenja.

Verjetno smo večkrat meditirali o tistem prizoru, ko Peter Gospoda

uboga, čeprav s človeškega vidika ni bilo preveč razumno slediti njegovemu napotku: »Odrini na globoko in vrzite mreže za lov!« (Lk 5,4). Počasi premišljajmo o tem: koliko dobrega je prišlo iz Petrove poslušnosti temu ukazu *Duc in altum!* »Kakšno moč ima pokorščina! – Genezareško jezero je odrekalo svoje ribe Petrovim mrežam. Cela noč je bila zaman. – Potem pa je poslušno znova vrgel mreže in zajeli so *piscium multitudinem copiosam* – veliko množino rib. – Verjemi mi: čudež se ponavlja vsak dan.«^[25]

13. V apostolskem poslanstvu moremo in moramo imeti veliko osebno iniciativnost, ki bo sad ljubezni do Boga in do drugih, hkrati pa si v skladju s tistimi, ki jih vodijo, prizadevati za razvoj številnih dejavnosti, organiziranih v centrih Dela, v zvestobi izobraževalnim sredstvom, ki nam jih je predal naš oče. Ob vsem tem pa ne pozabimo,

da bo glavno sredstvo vedno molitev:
»Molitev, to je naša moč: nikoli nismo
imeli drugega orožja.«^[26]

Pri vodenju Dela in organizaciji njegovih apostolskih dejavnosti je pravi takšen način poslušnosti, kakršen je značilen za družino, za občestvo oseb. Razmišljati o občestvu oseb pomeni razmišljati o občestvu osebnih svobod, o občestvu osebnih pobud, ki so prav tako »uresničevanje Opus Dei«, in o občestvu generacij. Prepričanje, da Bog deluje v srcu vsakogar izmed nas in da smo vsi pripravljene prisluhniti božji volji, poraja poslušnost, lastno družini, v kateri si vsak član prizadeva dejavno sodelovati pri skupnem projektu. Tako razumljena in živeta pokorščina je izraz edinosti, tiste edinosti, ki je ravno pogoj za apostolsko rodovitnost: *ut omnes unum sint ... ut mundus credat* (Jn 17,21).

Ob strogem spoštovanju ločenosti med duhovnim spremljanjem in vodenjem oseb na podlagi oblasti moramo vedno živeti in delati z veliko hvaležnostjo za krščansko poklicanost v Delo ter spodbujati bogastvo vsakega posameznika, da bi skupaj delovali kot ekipa in kot družina.

Ko gojimo pristno krepost pokorščine, nas to rešuje tako nezmožnosti poslušanja kot tudi hlapčevstva, ki zgolj izvršuje, ne da bi bilo pri tem vključeno vse notranje bogastvo, ki ga je Bog dal vsakemu človeku. Zato nas je sveti Jožefmarija vnaprej posvaril na to možnost. Po eni strani je menil, da »večji del nepokorščin izhaja iz nepripravljenosti na 'poslušanje' ukaza, kar je v bistvu pomanjkanje ponižnosti ali zavzetosti za služenje«.

^[27] Po drugi strani pa je prav zaradi želje po poslušanju v drži služenja poudarjal, da »v Opus Dei [...]

ubogamo z glavo in z voljo, ne kakor truplo. Jaz s trupli nimam kaj početi. Raje jih spoštljivo pokopljem.«^[28] V tem smislu ubogati pomeni ne zgolj izvrševati voljo druge osebe, temveč z njo sodelovati v edinosti volje in razuma, v edinosti mišljenja.

Razumna pokorščina svetega Jožefa

14. V svojem pismu o svetem Jožefu je papež Frančišek premišljeval, kako je Jožef »v vseh okoliščinah življenja [...] znal izgovarjati svoj *fiat* kot Marija ob oznanjenju in Jezus v Getsemaniju«. ^[29] Ko je sveti Jožefmarija govoril o pokorščini, se je pogosto naslanjal na svetega Jožefa, saj je v tem očaku videl ravno tisto srce, ki posluša: pozorno na Boga in pozorno tudi na okoliščine, na ljudi okoli sebe. Ob prizoru vrnitve iz Egipta nam na primer pokaže, da »Jožefova vera ne omahuje, njegova poslušnost je vselej natančna in

hitra. Če naj bi bolje razumeli, kar nas s tem sveti očak uči, je dobro upoštevati to, da je njegova vera dejavna in da njegova poslušnost ni pokorščina nekoga, ki bi pustil, da ga odnese tok dogodkov.«^[30]

V tej smeri je naš ustanovitelj cenil prav dejstvo, da je sveti Jožef kot mož molitve vselej z razumom presojal stvarnost, pred katero se je znašel: »V različnih okoliščinah svojega življenja očak ne preneha premišljevat, niti ne odstopi od svoje odgovornosti. Nasprotno: v službo veri nameni vse svoje človeško izkustvo. [...] Taka je bila Jožefova vera: polna, zaupljiva, celovita, izražena v učinkoviti predanosti božji volji, v razumni pokorščini.«^[31]

Razumljivo je, da sveti Jožefmarija še posebej tistim, ki smo poklicani biti sveti v zelo spremenljivih in izzivov polnih razmerah tega sveta, vztrajno ponavlja, da se moramo naučiti

razumne pokorščine, ki bo vključena v našo osebno svobodo.

Marijina pokorščina

15. V zadnjih letih se je po svetu razširila pobožnost do Device Marije *razvezovalke vozlov*. Ta pobožnost ima zelo stare korenine, saj je sveti Irenej Lyonski že v začetku 3. stoletja zapisal, da je »vozel Evine neposlušnosti razvezan z Marijino poslušnostjo«. ^[32] Koliko vozlov, ki se zdijo nerazvezljivi na svetu in v našem življenju, bo razvozlanih, če bomo tako kot sveta Marija živeli za božje načrte!

Naš oče je takole razmišljal:
»Poskusimo se učiti od nje, tako da sledimo njenemu zgledu v poslušnosti Bogu, v prefinjenem prepletu služabništva in gospostva. Marija nima nič skupnega z odnosom neumnih devic, ki sicer ubogajo, a nepremišljeno. Naša Gospa pozorno posluša, kaj želi Bog, premisli, česar

ne razume, vpraša, česar ne ve. Nato se vsa preda izpolnjevanju božje volje: glej, Gospodova služabnica sem, zgodi se mi po Tvoji besedi. Kaj ni čudovito? Sveta Marija, ki vodi vse naše ravnanje, nas zdaj uči, da poslušnost Bogu ni suženjstvo, da ne podjarmi naše zavesti; nežno nas spodbuja, da odkrijemo svobodo božjih otrok.«^[33]

Če se nam bo kdaj zdelo, da pokorščina prihaja v navzkrižje s svobodo, se obrnimo k Mariji: ona nam bo izprosila milost, da bomo v pristni poslušnosti odkrili svobodo božjih otrok. Skupaj s svobodo pa tudi veselje.

Z vso ljubeznijo vas blagoslavlja

vaš oče

Rim, 10. februar 2024

Copyright © Prelatura Sanctæ Crucis
et Operis Dei

(Kakršnokoli javno objavljanje, delno
ali v celoti, brez izrecnega
pooblastila ni dovoljeno.)

(Pro manuscripto)

.....

[1] Prim. C. Fabro, *Un maestro de libertad cristiana*, v: L'Osservatore Romano, 2. 7. 1977. Tudi na: opusdei.org/es-es/article/un-maestro-de-la-libertad-cristiana.

[2] Sv. Jožefmarija, Molitev k Svetemu Duhu, april 1934.

[3] *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 397.

[4] Sv. Jožefmarija, *Pismo 38*, št. 41. Kadar v nadaljevanju avtor ni naveden, pomeni, da je citirano delo svetega Jožefmarija.

[5] Benedikt XVI., Homilija, 15. 4. 2010.

[6] Sveti rožni venec, 4. skrivnost svetlega dela.

[7] Frančišek, Govor, 17. 2. 2022.

[8] *Jezus prihaja mimo*, št. 17.

[9] *Pot*, št. 621.

[10] Prim. sv. Tomaž Akvinski, *Teološka suma*, II-II, q. 104 a. 1.

[11] *Jezus prihaja mimo*, št. 17.

[12] Benedikt XVI., Angelovo češčenje, 1. 7. 2007.

[13] *Kovačnica*, št. 788.

[14] *Jezus prihaja mimo*, št. 17.

[15] *Božji prijatelji*, št. 30.

[16] Sv. Avguštin, *In Epist. Ioannis ad parthos*, VII, 8 (PL 35, 2033).

[17] Sv. Avguštin, *De natura et gratia*, 65, 78 (PL 44, 286).

[18] *Pismo 11*, št. 39.

[19] Sv. Bazilij, *Regulae fusius tractatae*, prol. 3 (PG 31, 895).

[20] *Pogovori*, št. 2.

[21] Prim. sv. Tomaž Akvinski, *Quaest. disp. De Malo*, q. VI: *Intelligo enim quia volo; et similiter utor omnibus potentiis et habitibus quia volo.*

[22] *Pogovori*, št. 100.

[23] *Pogovori*, št. 63.

[24] *Pismo 18*, št. 38.

[25] *Pot*, št. 629.

[26] *Pismo*, 17. 6. 1973, št. 35.

[27] *Brazda*, št. 379.

[28] Zapiski z družinskega srečanja, 9. 11. 1964, v: Vázquez de Prada,

Ustanovitelj Opus Dei, 3. knjiga, str. 366.

[29] _____ Frančišek, apost. pismo *Patris corde*, 8. 12. 2020, št. 3.

[30] _____ *Jezus prihaja mimo*, št. 42.

[31] _____ Prav tam.

[32] _____ Sv. Irenej, *Zoper krivoverstva*, III, 22, 4.

[33] _____ *Jezus prihaja mimo*, št. 173.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/prelatovo-pismo-10-
februar-2024-pokorscina/](https://opusdei.org/sl-si/article/prelatovo-pismo-10-februar-2024-pokorscina/) (2. Apr. 2026)